

Kitap Tanıtımı: Michel Foucault (Çev.:Erdoğan Yıldırım- Alev Özgüner) (2012 - 2.Basım). XIX. Yüzyılda Bir Aile Cinayeti, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, İnceleme Dizisi, Nu:225, 336 s. 13.5x19.5, ISBN: 978-975-539-520-3.

Salih OKUMUŞ-Esat KELMENDİ¹

Michel Foucault ve arkadaşlarının kaleme aldığı “19.Yüzyılda Bir Aile Cinayeti”, toplum olarak da sık sık karşılaştığımız bir cinayet olayı etrafında döner. Kolektif bir çalışmanın ürünü olan kitap, *Blandine Barret-Kriegel, Gilbert Burlet-Torvic, Robert Castel, Jeanne Favret, Alexandre Fontana, Michel Foucault, Georgette Legee, Patrica Moulin, Jean-Pierre Peter, Philippe Riot ve Maryvonne Saison* tarafından hazırlanır. Kapsamlı bir çalışmanın ürünü olan Kitap, adli tıp bilirkişi raporlarından yola çıkılarak

oluşturulur.

Kitabın editörlüğünü *Michel Foucault* yapar. Foucault, daha çok toplumdaki daimi doğruları inceleyen bir filozoftur. Nietzsche ve Heidegger’in düşüncelerinden oldukça etkilenen Foucault, çalışmalarında çoğunlukla Karl Marx ve Sigmund Freud’un fikirleriyle mücadele eder. Hapishaneler, polis, sigorta, delilik, eşcinsellik ve sosyal haklar konularında çalışır. Bütün çalışmalarını modernitenin bireyler üstündeki etkisi ve getirdiği yeni güç ilişkileri üstüne kurar.

¹Assoc. Prof. Dr.,Priştine Üniversitesi Filoloji Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Fakültesi, Priştine. ORCID iD No: 0000-0001-7990-2469; salihokumus@gmail.com; Ömer Halis Demir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, Niğde. esat.kelmendi@uni-pr.edu.

Foucault, 15 Ekim 1926'da Poitiers'de doğar. Babası, bir cerrahdır. Oğlunun kariyeri konusunda önemli katkıları olur. Devrin önemli okullarında öğrenim görür. Okul yıllarında eşcinselliğini keşfeder. Felsefe ve psikoloji ile ilgilenir. 1954'te İsveç'te Uppsala Üniversitesi'nde doktora tezini hazırlar. Ancak, tezi kabul görmez. Bir süre Varşova ve Hamburg Üniversitelerinde Fransızca dersleri verdikten sonra Fransa'ya döner. 1960'da Clermont-Ferrand Üniversitesinde Felsefe bölüm başkanı olur. "Delilik ve Medeniyet" adlı çalışmasıyla doktor unvanı alır. Aynı yıl, kendinden on yaş küçük olan felsefe öğrencisi Daniel Defert'la tanışır. Defert'in politik aktivizmi çalışmalarında ona yol gösterir.²

Foucault'nun ikinci önemli eseri, 1966'da yayınlanan "*Kelimeler ve Şeyler*" dir. Eser, karşılaştırmalı bir ekonomi, doğa ve dil bilimleri çalışmasıdır. 1966-1968 arasında Defert'la birlikte Tunus'a gider. Buradan döndükten sonra, Vicennes'deki Paris-VIII Üniversitesi'nde Felsefe Bölüm Başkanı olur. 1968 öğrenci hareketinden oldukça etkilenir. Aynı yıl başka aydınlarla beraber Hapishane Bilgilendirme Grubu'nu kurar. 1969'da "*Bilginin Arkeolojisi*"ni yayınlar. 1970'de en önemli araştırma enstitülerinden biri olan Fransa Koleji'ne Düşünce Sistemleri Tarihi profesörü olarak seçilir. 1975'te belki de en etkili kitabı olan "*Hapishanenin Doğuşu*"nu yayınlar. Ömrünün kalan yıllarında kendini "Cinselliğin Tarihi" çalışmasına adar. 1976'da ilk cildini yayınlarsa da, diğer ciltler ancak ölümünden sonra yayınlanabilir.³

"*Bir Aile Cinayeti*", Bej rengi karton kapağa sahip, 336 sahife ve 13.5x19.5 cm ebadındadır. 2000 Adet basılmıştır. Ön kapağın üst bölümünde kitabın ismi yer alır. Hemen altında kalın siyah bir çizgi üzerinde eseri derleyeninin adına yer verilir. Onun altında 8x4 cm ebadında bir yağlı boya tablosu dikkati çeker. Tabloda belli belirsiz insan figürlerine yer verilir. Kırmızı renk dikkati çeker. Altında kitabın çevirisini yapanların adı yazılıdır. Kitabın tamamen boş kalan orta kısmında ise, "*Annemi, kız kardeşimi, erkek kardeşimi, katleden ben, Pierre Rivière*" ibaresi yer alır. Arka kapakta eserin yayınlanış öyküsüne yer verilir.

Eser, 19. yüzyılda Fransa'da yaşanan bir aile cinayetini anlatır. Kendi ailesini öldüren akıl hastası Pierre Rivière' in hatıralarından oluşur.

² https://tr.wikipedia.org/wiki/Michel_Foucault

³ https://tr.wikipedia.org/wiki/Michel_Foucault

Riviére, annesi ve kardeşlerini öldürdükten sonra bir süre kaçarak saklanmaya çalışır. Yakalandıktan sonra cezaevine konur. Uzun bir yargılamadan sonra ölüm cezasına çarptırılır. Ancak akıl hastası olması nedeniyle Kral tarafından affedilerek cezası müebbede çevrilir.

Eser, yayına hazırlayanın notu, sunuş ve iki bölümden oluşur. Ayrıca eserin sonunda bir de kavramlar ve özel adlar dizini bulunmaktadır.

Yayına Hazırlayanın Notu'nda, eserin yayın macerası anlatılmaktadır. Bu eser nereden çıktı, yayınlama fikri nasıl doğdu, nasıl bir iş bölümü yapıldı, Neyi amaçlamışlardı, maksadı ne idi? Bütün bu sorulara cevap vermektedir. Bu bölüm, kitabı hazırlayan çalışma gurubu içerisinde yer alan Jean Pierre Peter tarafından kaleme alınır. Peter, bu çalışmanın tam merkezinde yer alır. Hatıratı elde eden, mahkeme dosyasına ulaşan ve metinleri kopya eden kişidir. Meseleye diğerlerinden daha hakimdir. Peter bu yazıda, Foucault'la nasıl bir araya geldiklerini, çalışma gurubunun nasıl oluştuğunu ve Bir Aile Cinayeti adlı eserin yayına hazırlanış macerasını anlatır.

Michel Foucault, 1971'den itibaren Collège de France'de ders vermeye başlar. Her kesimden çok sayıda dinleyicisi vardır. Foucault, gerçek olaylardan yola çıkarak suç ve ceza konularını ele alan bir seminer düzenlemek ister. Bunun için de adaylarından gerekçeli bir mektup yazarak gerçek bir iş sözleşmesi imzalamalarını ister. Bu istekten sonra kalabalık azalır, seminerde Foucault dahil toplam on kişi kalır. Bu on kişi ceza usulü ile ilgili gerçekleşmiş bir dizi vakayı ele alır ve çeşitli yönleriyle incelemeye çalışır. Bir süre sonra Riviére vakası gündeme gelir. Olay herkesi derinden sarsar ve büyük bir merak uyandırır. Metinler ortaya çıktıkça adeta olaylar yeniden yaşanır, ekip olayın etkisinde kalır. Gerek vaka gerek ceza süreci oldukça ilginçtir.

Son iki yüzyılda kaleme alınan Lombroso'nun *Suçlu Kadın*'ından *Lobotomiler*'e kadar suç kavramını inceleyen ve katillere yönelik çeşitli teoriler üreten bu yaklaşım, Pierre Riviére vakasıyla kendisine yeni bir kapı aralar.⁴ Hatıralar dikkatle okunur, tüm tanık ifadeleri tekrar gözden geçirilir.

⁴ Cesare Lombroso, İtalyan kriminolog ve hekimdir. İtalyan Pozitivist Kriminoloji Okulu'nun kurucusu ve kriminolojinin babası olarak bilinir. Lombroso, suçun insan doğasının bir karakter özelliği olduğunu savunur. Klasik okulun kuramlarını reddederek fizyonomi, yozlaşma teorisi, psikiyatri ve sosyal Darwinizmden yola çıkarak antropolojik kriminoloji teorisini oluşturur. Buna

Mahkeme dosyası üzerinde çalışılır. Ortaya bir metin çıkar. Ancak metin hala eksiktir. Tartışılması gereken yönleri vardır. İkinci dönem başında, bu öykünün yaygın manada ele alınması ve tartışılması için kitap haline dönüştürülmesine karar verilir.

Bunun üzerine Peter, Caen'e gidip ağır ceza dosyasının peşine düşer. Hatıratın diğer kısımlarına ulaşır. Çeşitli notlar alır. Rahatça çalışabilmesi için dosyayı Milli Arşiv'e sevk ettirir.⁵

Bir zaman sonra, Collège de France yönetimi, Foucault' un kapalı devre seminer sistemine karşı çıkar. Guruba yeni üyeler katılır. Seminer, bu öykünün getirdiği sorunların ele alındığı bir tür ikinci ders haline dönüşür. Bu sırada seminere sonradan katılanlardan bazıları seminerde elde ettikleri metinleri Rivière'in Hatırat'ı olarak yayınlamak ister. Bu yüzden bir telaş yaşanır. Onlardan evvel eldeki metinleri gözden geçirip yayınlama kararı verilir. Ancak yayıncılar vaka üzerinde yorum ister. Bunun üzerine metinler paylaşılarak yeniden çalışmaya devam edilir. Nihayet ortaya çıkan çalışma ortak bir metin olarak basılır. Bu metin, dikkatli okur için tek anlamlı olmayan, hatta bu öykülere göre çelişik anlayış ve tutum gerçeğini gösterir.

İlk baskıdaki bir takım hatalar, yeni baskıda düzeltilir. Ortaya çıktığı andan itibaren bu eser, geri dönen bir suçlamanın yani suça övgü suçlamasının konusu olur. Eğer buna anlama yönetimi değil de, suça övgü denirse, Orestia metinlerini de ortadan kaldırmak gerekir.

Sunuş, Michel Foucault tarafından kaleme alınır. Yazar sunuş yazısına bu kitabı yayınlama amacını belirterek başlar. Amaçlarını, "Psikiyatri ve suça yönelik adalet arasındaki ilişkilerin tarihi üzerine bir

göre, suçun irsi (kalıtsal) olduğunu ve "suçlu doğan" birinin fiziksel kusurlar ile tanımlanabileceğini belirtir. Bazı insanların doğuştan suça eğilimli olduğunu, bu kişilerin bir takım ruhsal anormallikler sergilediğini ve suçlu insanların, kafa yapılarından hemen tanınabileceğini iddia eder. Ona göre, doğuştan suçlu kişiler ile ilkel ataları arasında kalıtsal bir bağ vardır. Mesela, dolandırıcılık suçu işleyen insanların genellikle kısa boylu ve şişman olduklarını, eğer bu tipe uygun değilse dolandırıcıların bir çoğunun gözlerini kırmak gibi çeşitli tıklere sahip olduğunu belirtir. 1897'de kaleme aldığı ve suçlu kadınları işlediği "*Suçlu Kadın: Fahişeler ve Normal Kadınlar*" adlı eseri, suç ve suç tipleri açısından çok konuşulur. Bu eserde Lombroso, Suç ve faileri üzerinde durur. Özellikle Fahişeleri ele alır. Onları diğer normal kadınlarla karşılaştırır. https://en.wikipedia.org/wiki/Cesare_Lombroso

⁵ Kitabın hazırlanmasına kaynaklık eden dosyanın tamamı, 2 U 907 koduyla, Calvados Ağır Ceza Mahkemesi, Ceza Davası, 4. Trimster 1835 adı altında Calvados Arşivi'nde yer almaktadır. Artık dosya aynı eyalet arşivinde 2 Mİ 204 numarasıyla kodlanmış durumdadır ve mikrofilm halinde ulaşılabilir.

çalışma yapmak” olarak belirtir. Ardından Pierre Rivière olayından bahseder. Olay hakkında elde bulunan bilgi ve belgelerin çeşitliliği ile karmaşıklığı üzerinde durur. Bunların dikkatle incelenerek belli bir düzen ve kronoloji esasına göre yeniden hazırlanması gerektiği üzerinde durur. Adalet yani ceza yönetimi bilirkişi ve tıp raporlarının çelişkisi üzerinde durur. Akıl hastalığının ceza indirimi hususundaki etkinliği anlatılır. Bu tarihlerde psikiyatri raporlarının adli cezalarda kullanımı hususundaki tartışmalara da değinilir.

Yazarı kitabı hazırlamaya iten bunun bir “*dosya*” olması, yani kaynakları, biçimleri, örgütleri ve işlevleri açısından farklı olan söylemlerin kesişme noktasını oluşturan bir vaka, bir durum, bir olay olmasıdır. Ayrıca bir başka nedeni de, Rivière’nin hatıralarının onlarda yarattığı şaşkınlıktır. Yazar, bu belgeleri yayınlamaya karar verdikten sonra, farklı mücadelelerin planını bir biçimde oluşturmak, bu çatışma ve savaşları yeniden kurmak, güç ve bilgi ilişkilerinde saldırı ve savunma silahları olarak bu söylemlerin rolünü ortaya çıkarmak arzusundadır. Dosyanın eksiksiz biçimde yayınlanmasının, halen arşivlerde yer alan muhtemel analizlere açık belgelerin bir örneğini verebileceğini düşünür. Olayla ilgili bütün belgeler ortaya çıkarılmaya çalışılır. Gazete makaleleri, Rivière’nin hatıraları, basılı, el yazması hepsi yayınlanır. Mahkeme dosyası ve doktor raporları kronolojik bir sıra içinde yeniden düzenlenir. Vaka, tıbbi, adli, psikolojik ve kriminolojik söylemlerle yeniden ele alınır.

Eser, iki bölümden oluşur. Birinci Bölüm “*Dosya*” adını taşır. Bu bölüm Cinayet ve Tutuklama, Soruşturma, Hatırat, Adli Tıp İncelemeleri, Dava ve Hapishane ve Ölüm adlı birbirleriyle ilintili ama bir o kadar da bağımsız altı ayrı bölümden oluşur.

Cinayet ve Tutuklama, çeşitli tutanakların ele alınmasıyla başlar. Tanık ifadeleri ve Vire Savcısının tutanağından sonra cinayet sanığı Pierre Rivière’nin eşğine yer verilir. Vire’deki Belediye ve Jandarma Karakolu gibi kurum amirlerinin tutanakları ile gazetelerde yayınlanan cinayet haberleri ve makalelerle son bulur.

Soruşturma, Pierre Rivière’in sorgulanmasıyla başlar. Tanık ifadeleri ile devam eder. Daha sonra İstinat Mahkemesinin kararı ve Başsavcının iddianamesi üzerinde durulur. Bu bölüm gazete makaleleriyle son bulur. Bu bölümde bazı sayfalar baskı hatası nedeniyle eksiktir.

Dosyanın üçüncü bölümü Pierre Rivière'nin *Hatıratıdır*. Bu bölüm 69. Sayfadan başlayıp 130. Sayfaya kadar devam eder. Rivière, hatıratında cinayeti neden işlediğini anlatır. Hatırat da iki bölümden oluşur. İlk bölümde 1813'ten 1835'e kadar babasının annesinin elinden çektiği eziyet ve çilelerin özeti verilir. İkinci bölümde kendi çocukluğundan başlayarak cinayet ve teslim olduğu ana kadar neler yaşadığı üzerinde durur. Bu yazıda Pierre'nin karakteri ile işlediği suça yönelik duygu ve düşüncelerine rastlanır.

Adlı Tıp İncelemeleri, iki doktor raporundan oluşur. İlki tıp doktoru, Kraliyet Tıp Akademisi ve Paris Tıp Kurumu üyesi Dr. Bouchard'ın raporudur. Bouchard burada gözlemlerinin sonuçlarını rapor eder. Ona göre, Pier'in fiziksel bir rahatsızlığı bulunmaz, ancak asabi melankolik bir mizaca sahip olduğuna kuşku yoktur. Cinayeti, karanlık düşüncelerin kendisini esir almasına bağlar. Asıl dikkat çekici olan ise, Dr. Vastel'in inceleme raporudur. Vastel raporuna Pier'in dış görünüşü ve alışkanlıklarıyla başlar. Ailesinin kökenine iner. Çocukluğunda yaşadıklarını ele alır. Akli melekeleri ile onda görülen bozuklukların belirtilerini ele alır. Rivière'in işlediği cinayet ve olaya eşlik eden koşullar, cinayetten bugüne kadar geçen süre içinde Pier'in davranışları ve duygularını inceler. Ona göre Rivière çocukluğundan beri akıl hastasıdır ve bu hastalık kalıtımsaldır. Aile köklerinden ona miras kalmıştır. İşlediği bu cinayetler nedeniyle suçlu olmasa da, en azından tehlikeli bir kişidir, kendi iyiliği ve her şeyden önce de toplumun iyiliği için kapatılması gerektiğini belirtir.

Dava, Piere Rivière'in Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanmasını konu alır. Rivière, anne ve kardeş cinayetlerinden sorumlu tutulur. Mahkeme başkanı raporunda, Pierre'nin suçlu olduğunu, affedilmesi gerekirse ancak akli dengesizliğinden kaynaklanabileceğini, bu durumda da ömür boyu toplumdan tecrit edilmesi gerektiğini vurgular. Bu bölümde ayrıca Adalet Bakanlığının Krala yazdığı rapor ile bazı gazete makaleleri de bulunur.

Bu bölümün son başlığı *Hapishane ve Ölüm* başlığını taşır. 9 Mart 1936 tarihinde, Piere Rivière anne ve kardeş katli suçuyla yargılanarak ölüm cezasına mahkûm edilir. Daha sonra Kral'ın affıyla müebbet hapse çevrilir ve cezasını çekmek üzere 10 Şubat 1836 tarihinde Beaulieu Merkez Hapishanesine sevk edilir. Burada kısaca hapishanenin fiziki yapısı ile hapishane yönetimi, giyim, yemek, uyku, çalışma ve sağlık gibi pek çok

konuda bilgiler verilir. Uyulması gereken kurallar hatırlatılır. Ardından, Riviére'in hapisane şartları üzerinde durulur. Onun hapisaneye ilk gelişinden başlayarak orada nelerle karşılaştığı, yaşayışı, duyguları ayrıntılı bir şekilde verilir. Riviére, hapisaneye geldikten kısa bir süre sonra kalemine sarılarak hatıratını kaleme alır. Cinayetten metne uzanan çizgi kesintisizdir. O bu hikâyede imkânsızın kendi başına ve aniden geldiğini anladığında büyük bir şaşkınlıkla bağırır. Bu yeniden dünyaya döndüğü andır. Yaşam onu yeniden kuşatır, ama o hâkimlerin raporlarında sakladıklarını hatıratındaki isyanıyla örtetek, kelimelere güç katmak maksadıyla kendini ölümün kucağına iter ve intihar eder.

Bu bölümde yer yer gazete haberlerine de rastlanmaktadır. Bunlar, yerel ve ulusal gazetelerin bilgi maksatlı okurlarına sundukları haberler, köşe yazıları ve okuyuculardan gelen mektupları içerirler. Bu bölümde ayrıca, çeşitli ek belgeler ve kronolojik notlara yer verilerek bilhassa Riviére'in cinayetin bir süre öncesinden başlayarak teslim olana kadar geçen süredeki yaşamı ve davranışlarına dair bilgiler de verilir.

İkinci bölüm, Michel Foucault ve ekibi tarafından kaleme alınmış olup 7 başlıktan oluşur. Her biri kendi içerisinde alt başlıklara sahiptir. Cinayetle ilgili derin analizlere yer verilir. Geniş bir tarihi ve kültürel arka plan sunulur. İlk bölüm, *Hayvan, Deli, Ölüm* başlığını taşır. Jean-Pierre Peté ve Jeanne Favret tarafından kaleme alınır. Yazarlar burada daha çok, aydınlanma çağıyla birlikte İmparatorluklar tarafından yeni bir kalıba dökülen insanın macerasını ele alır. Devrimden sonra, sermayenin oluşturduğu yeni insan modeli üzerinde tartıştıktan sonra, cinayet ile hatırat arasındaki ilişkinin bir analizini yaparlar.

İkinci başlık "*Cinayet Söylenceleri*"dir. Michel Foucault tarafından kaleme alınmıştır. Burada, Pierre'in yazdığı "Hatırat" ana kaynak olarak kullanılır. Ayrıca, tanıkların ifadeleri ve gazetelerde yer alan yazılar vardır. Kanun adamları, doktorlar ve jüri tarafından bu hatırat nasıl algılanmıştır? Delilik bir belirti mi, yoksa kanıt mıdır? Yazar, metin üzerinden bir çözümleme yapmaya çalışır. Ayrıca bir suç hatıratı denebilecek tarihsel bir yığın örneğe yer verir. Suçların anlatıldığı şarkı ve şiirlerden örnekler aktarır.

Üçüncü kısım "*Hafifletici Sebepler*" başlığını taşır ve Patricia Moulin tarafından kaleme alınır. Yazar burada Rivierre'in 11 Kasım 1935

tarhinde Calvados Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen mahkûmiyet kararıyla ilgili olarak hafifletici sebeplerin kullanımı ile yargıçlar, doktorlar ve jüri arasındaki üçlü çatışkıya yer verir. Bu aynı zamanda, iktidar ve genel konsensüs, cezalandırıcı gücü elde tutma ve bilimsel bilgi ile adli güç arasındaki çatışkıyı da ortaya koyar. Okuyucuyu, hafifletici sebeplerin mahkemede ne zaman ve nasıl kullanıldığına dair bilgilendirir.

Dördüncü kısım “Kral Katli-Ebeveyn Katli” başlığını taşır. Blandine Barret-Kriegel tarafından kaleme alınır. Yazar burada, Pierre’in neden mahkemede hafifletici sebeplerden yararlanamayıp Kral’ın affıyla ceza indirimi kazanır? Sorusuna cevap arar. Ceza kanunları ve adli gelişmeler ile aile hiyerarşisinin doğurduğu suçlar üzerinde tartışır.

Beşinci kısım “*Pierre Rivière’in Paralel Yaşantıları*” başlığını taşır. Philippe Riot tarafından kaleme alınır. Burada Pierre’in öyküsü ele alınır ve öyküden hareketle Pierre’in bir portresi çıkarılır. Yazar, Pierre’in garip davranışlarından ve gaddarlıklarından çeşitli izler, şifreler ve anahtarlar çıkararak bulmacayı çözmeye çalışır.

Altıncı Kısım “*Doktorlar ve Yargıçlar*” başlığını taşır ve Robert Castel tarafından kaleme alınır. Son Kısım ise, “*Akıl Duraklamaları*” başlığını taşır ve Alexandre Fontana tarafından kaleme alınır.

Sonuç olarak burada tartışılan asıl konu, Pierre’in kendi ailesinden üç kişiyi öldürmesi değil, akıl hastası birinin ölümle cezalandırılmasıdır. Yani hukuk tartışılır. “*Akıl hastalarının cezai ehliyeti olmadığı*” savından yola çıkılarak, tıp yani doktorlar ile yargıçlar arasında ortaya çıkan bir adalet tartışmasıdır.

Ancak, tartışılması gereken başka konular da vardır. Bunlar: Devrin şartları, eğitim, aile, çevre, adalet ve yargı sistemi, kalıtsal hastalıklar ve tedavi gibi konulardır. Bunların her biri, anne ve kardeş katili damgasını yiyen Pierre’nin intiharına kadar giden sürecin bir parçasıdır ve her biri en az o çocuk kadar suçludur. Zaten, hikâyenin belirli yerlerinde görülen bazı pişmanlıklar, taraf olmalar, af talebi bu duruma işarettir.

Sonuç olarak, cezayı ehliyeti olmayan akıl hastalarının hapisanelerde mahkûm edilmek yerine akıl hastanesinde tedavi altına alınması daha uygun olacaktır. Ancak olayın bu noktaya gelmeden önce aile, okul ve sağlık kurumları vasıtasıyla organize biçimde Bunun da sağlanması gerekir. Burada da en büyük görev ebeveynlere düşmektedir. Peki ya, ebeveynler sürekli kavga ediyor ve çocuklara gerekli ilgiyi

göstermiyorsa; ya da ayrı yaşadıkları için gerekli ilgi ve şefkati gösteremiyorlarsa. O zaman ne olacak? Devlet ne zaman sosyal devlet olacak? Sanırım bütün sorun burada.

Son bir söz, suç üzerinde bu kadar yoğunlaşan, hatta tiplerini bile ortaya çıkaran sosyolojinin temel görevlerinden biri de, suçu işlenmeden önce çözmek değil midir? Biraz da bunu tartışmak yerin de olacaktır. Bu sadece bireyi ilgilendirmez, aynı zamanda toplumsal bir sorundur. Yani bu konu sadece tıp veya hukukun temel sorunu değil sosyoloji ve psikolojinin de sorunu olmalıdır. Ya da, isterseniz onların yaptığı gibi, biz de Pierre'yi bir anne ve kardeş katili, bir canavar olarak damgalayıp unutarak buna bir son verebiliriz.

Kaynakça:

Michel Foucault (Çev. E. Yıldırım-A.Özgüner), XIX. Yüzyılda Bir Aile Cinayeti, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2012 (2.b).

https://en.wikipedia.org/wiki/Cesare_Lombroso

https://tr.wikipedia.org/wiki/Michel_Foucault

